

Příruční slovníček pro čtení německých textů z oblasti (odborného) vzdělávání a přípravy

První slovníček vyšel jako příloha Zpravodaje před 18 lety. Od té doby se objevily nové termíny a „ostré s“ β bylo v německém pravopise nahrazeno dvěma ss. U abecedně uspořádaných hesel je někdy český překlad doplněn podrobnějším vysvětlením nebo odkazem na číslo Zpravodaje, ve kterém se o daném termínu píše. U některých termínů jsme dříve užívaný český překlad po novém zvážení změnili.

Abendgymnasium večerní gymnázium	Ausbildungsprofil profil oboru přípravy Z 6/98, s. 12
Abendschule večerní škola	Ausbildungsreife zralost pro profesní přípravu Z 6/13, s. 5
Abendstudium večerní studium	Ausbildungsrichtung směr profesní přípravy
abgeschlossene Bildung ukončené vzdělání	Ausbildungsstätte místo profesní přípravy
Abibac francouzsko-německá maturita Z 3/06, s. 6	Ausbildungsvergütung odměna učně
Abitur maturitní zkouška	Ausbildungsvertrag učební smlouva
Abschluss ukončení, závěr	ausgelernter vyučený
Abschlussprüfung závěrečná zkouška	Auswahlschule výběrová škola
Abschlussprüfungszeugnis vysvědčení o závěrečné zkoušce	Auszubildende (zkr. Azubi) učeň, frekventant
Allgemeinbildung všeobecné vzdělání	Behinderte zdravotně postižený
Anerkennung uznávání Z 2/00, s. 16	Benotungsordnung klasifikační řád
Angelernte polokvalifikovaný, zaučený	Beruf povolání, profese, obor
Anlehre zaučení, zaškolení (kurz)	Beruf mit breitem Profil širokoprofilový obor
Anlehrling zaškolovaný	Berufesystem systém povolání Z 11/02, s. 9
Anlernberuf polokvalifikovaný povolání	beruflich profesní, odborný
Anpassungsfortbildung další přízpůsobovací vzdělávání	berufliches Selbstverständnis profesní sebeuvědomění
Anschauungsunterricht názorné vyučování	Beruflichkeit profesionalita Z 11/02, s. 8
Arbeitsausbildung pracovní vyučování	berufliche Orientierung profesní orientace
Arbeitsstelle für betriebliche Berufsausbildung pracoviště pro podnikovou profesní přípravu	berufliche Qualifikation odborná, profesní kvalifikace
Arbeitstugenden dobré pracovní kvality	Berufsabschluss závěrečná zkouška (s výučním listem)
Arbeitszufriedenheit uspokojení z práce, spokojenost	Berufsakademie profesní akademie
Assistenzprofessor mimořádný profesor	Berufsaufbauschule nástavbová profesní škola
Aufbaukurs nástavbový kurs	Berufsausbildung profesní příprava
Aufbauschule nástavbová škola	Berufsausbildung mit Abitur profesní příprava s maturitou
Aufnahmeprüfung přijímací zkouška	Berufsberater poradce pro volbu povolání
Aufstiegsfortbildung další vzdělávání pro zvyšování kvalifikace	Berufsberatung poradenství pro volbu povolání
Ausbilder mistr odborné výchovy	berufsbezogen vztahující se k profesi
Ausbilder Eignungsverordnung předpis o kvalifikačních požadavcích na mistry odborné výchovy	Berufsbild profil povolání
Ausbildertraining příprava mistrů odborné výchovy	Berufsbildung profesní příprava
Ausbildung im Grundberuf příprava v základním oboru	Berufsbildungsgrundjahr základní rok profesní přípravy
Ausbildungsabschnitt etapa <i>nebo</i> část přípravy	Berufsbildungsvorbereitungsjahr přípravný rok profesní přípravy
Ausbildungsberuf obor přípravy Z 11/02, s. 8	Berufsbildungswerk podnik profesní přípravy
Ausbildungsberufsbild obraz oboru přípravy Z 1/98, s. 13	Berufseignung způsobilost pro povolání
Ausbildungsbetrieb závod profesní přípravy	Berufsfachschule profesní odborná škola
Ausbildungsgang průběh profesní přípravy	Berufsfeld profesní oblast, pole
Ausbildungsinhalt obsah přípravy	Berufsgrundbildung základní profesní vzdělávání
Ausbildungsordnung řád profesní přípravy	Berufsgrundschule základní profesní škola
Ausbildungsplan program profesní přípravy	Berufsklassifikation klasifikace povolání
	Berufskunde nauka o povoláních
	Berufsoberschule nástavbová profesní škola

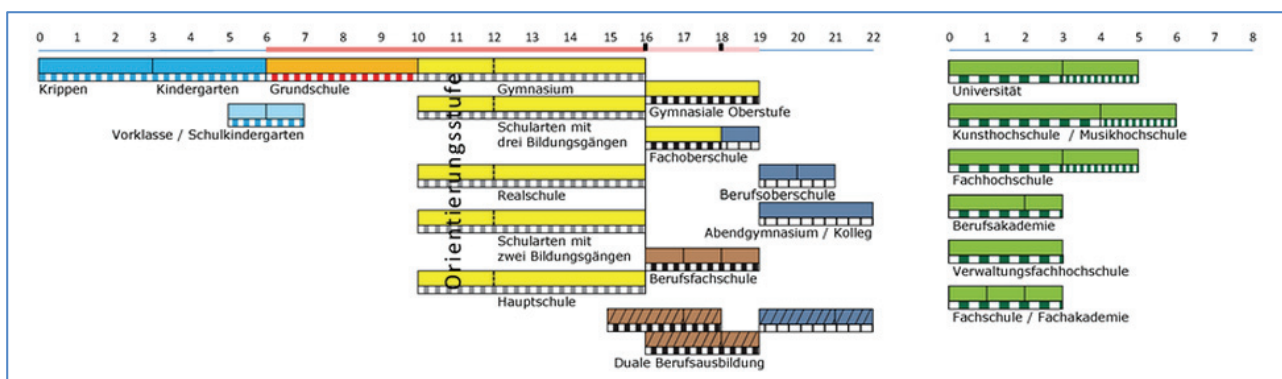
Berufsorientierung profesní orientace	Fernstudium distanční <i>nebo</i> dálkové studium
Berufspädagogik pedagogika profesní přípravy	Fernunterricht korespondenční (distanční) výuka
Berufspraktikum provozní praxe	Fertigkeit dovednost, zručnost
Berufsschule profesní škola	Fortbildung další vzdělávání
Berufsschulung odborné (profesní) školení	Frontalunterricht frontální výuka
Berufswahl volba povolání	Gesamthochschule souborná vysoká škola
Berufswandel změna povolání	Gesamtschule souborná střední škola
betriebliche Sozialisation socializace v podniku	Geselle tovaryš
betriebliche Weiterbildung podnikové další vzdělávání	Gewerbe živnost, řemeslo
Betriebsausbildung podnikové vzdělávání	Gewerbelehrer učitel odborných technických předmětů
Betriebspädagogik podniková pedagogika	Gewerbeschule <i>býv.</i> živnostenská škola, <i>viz</i> Berufsschule
Betriebspraktikum provozní praxe	Grundlagenlehrgebiete základní vyučovací předměty
Bildungsgang studijní běh; studijní obor; obor vzdělávání; vzdělávání; studium	Grundschule základní škola
Bildungsgesetz školský zákon	Grundschulpflicht povinnost školní docházky
Bildungsgrad stupeň vzdělání	Gruppenunterricht skupinové vyučování
Bildungsinhalt obsah vzdělání	Handelsschule obchodní škola
Bildungskomponente složka vzdělání	Handwerk řemeslo
Bildungsprozess vzdělávací proces	Handwerkmeister řemeslnický mistr
Bildungsstufe stupeň vzdělání	Handwerkskammer hospodářská komora
Bildungsurlaub dovolená na vzdělávání, ze zákona	Handwerksordnung řád řemesel
Bildungswege cesty vzdělávání	Hauptschule hlavní škola (<i>12–16 let věku</i>)
Chancengleichheit rovnost šancí	Heimschule internátní škola
Computerbefähigung počítačová gramotnost	Hilfsarbeiter pomocný (nekvalifikovaný) dělník
Differenzprüfung rozdílová zkouška	höhere Handelsschule vysoká obchodní škola
duales System duální systém Z 11/12, s. 8-9; 2/14, s. 11-12	höhere technische Lehranstalt vysoká technická škola, polytechnika
Durchlässigkeit des Schulsystems prostupnost školského systému	Hochschulreife způsobilost k vysokoškolskému studiu
Eignungsprüfung talentová zkouška	Ingenieurschule (v NDR), <i>nylní viz</i> Fachhochschule
einschulen zaučovat, zaškolovat	Jugendheim, Jugendwohnheim domov mládeže
Einstellungstest přijímací text; test postojů	Kammerprüfung zkouška organizovaná komorou
Einzellehrgebiet okruh obsahu vzdělávání	Kernunterricht základní povinná výuka
Ergänzungsprüfung doplňková zkouška	Kolleg (ISCED 4) postsekundární škola
Erkenntnisprozess poznávací proces	Können dovednost, schopnost, kompetence
Erstausbildung počáteční vzdělávání	Kursteilnehmer účastník kursu
Erwachsenenbildung vzdělávání dospělých	Kursunterricht kursy
Erziehungsberater výchovný poradce	lebenslanges Lernen celoživotní vzdělávání
Erziehungswissenschaft teorie výchovy	Lehrausbilder mistr odborného výcviku
Fach vyučovací předmět, obor	Lehrberuf učební obor
Facharbeiter kvalifikovaný dělník	Lehrbrief výuční list
Fachausbildung odborné vzdělání	Lehrerbildung vzdělávání učitelů
Fachhochschule odborná vysoká škola	Lehrerfortbildung další vzdělávání učitelů
Fachmittelschule střední odborná škola	Lehrerweiterbildung další vzdělávání učitelů
Fachoberschule střední odborná škola	Lehrfach vyučovací předmět <i>nebo</i> obor
Fachrichtungscharakteristik pojetí studijního oboru	Lehrgang učební běh, kurs, <i>viz též</i> Bildungsgang
Fachrichtungsverzeichnis soustava studijních oborů	Lehrling učeň
Fachschule odborná škola	Lehrmeister mistr odborného výcviku
fachübergreifende Beziehungen nadpředmětové vztahy	Lehrplan učební plán
fachübergreifende Unterricht nadoborové vyučování	Lehrprogramm učební osnova
fakultative Unterrichtsfach nepovinný předmět	Lehrspiele didaktická hra
Fallstudie případová studie	Lehrstelle učební místo
Feldforschung terénní průzkum (sociologie)	Lehrstoff učivo
	Lehrvertrag učební smlouva

Lernbereiche oblasti učení	Schulkindergarten nultý ročník před základní školou
Lerninhalt obsah učiva	Schulnetz síť škol
Lernort učební místo	Schulpflicht povinnost školní docházky
Lernziel cíl výuky	Schulreform školská reforma
Meisterabschluss mistrovská zkouška	Schulsystem školská soustava
Meisterprüfung mistrovská zkouška	Schulverwaltung školská správa
Meisterschule mistrovská škola	Sprachlabor jazyková laboratoř
mittlere Bildung <i>prostřední</i> vzdělávání	sprachliche Sozialisation jazyková socializace
Modulausbildung modulové (stavebnicové) vyučování	Studienaufenthalt studijní pobyt
Nachqualifizierung dodatečná kvalifikace	Studienaufwand studijní náklady
neugeordnete Berufe nově zřízené obory	Studienbereich studijní obor
Oberschule vyšší střední škola	Studiendauer délka studia
Oberstufe vyšší stupeň	Studienfach studijní obor
obligatorischer Schulbesuch povinná školní docházka	Studiengang studijní běh, <i>též</i> studijní obor, obor vzdělávání <i>nebo jen</i> vzdělávání, studium
obligatorisches Fach povinný předmět	Studienkosten studijní náklady
Ordnungsmittel für die Berufsausbildung pořádací prostředky pro profesní přípravu, <i>jejich součástí je</i> Ausbildungsordnung a Lehrplan Z 4/15, s. 13	Studienzeit délka studia
Orientierungsstufe orientační stupeň (10–12 let věku)	Stufenausbildung stupňovité vzdělávání
Pädagogische Hochschule vysoká škola pedagogická	stufenweise Ausbildung stupňovité vzdělávání
pädagogische Weiterbildung další vzdělávání učitelů	Teilausbildung dílčí vzdělávání
Postabiturstudium pomaturitní studium	Teilqualifikation dílčí kvalifikace
postgraduale Weiterbildung postgraduální další vzdělávání	Teilzeitberufsschule necelodenní profesní škola
Praktikum, Praxis praxe	Überprüfung přezkoušení
Problemunterricht problémové vyučování	Überschlussqualifikation nadstavbová kvalifikace
Produktionspraktikum výrobní praxe	Umweltbildung utváření (životního) prostředí
professionelle Orientierung profesní orientace	Ungelernte nevyučený
programmierter Unterricht programované vyučování	Unterrichtansatz způsob vyučování
programmiertes Lehrbuch programovaná učebnice	Unterrichtsablauf vyučovací postup
Prüfungsordnung zkušební řád	Unterrichtsbereich obor vzdělání
Prüfungswesen zkoušení	Unterrichtseinheit vyučovací jednotka
punktueller Prüfung jednorázová zkouška	Unterrichtsfach vyučovací předmět
Rahmenlehrplan rámcový učební plán	Unterrichtsfachkommission předmětová komise
Realschule reálná škola	Unterstufe nižší stupeň
Regelschule <i>označení pro nejfrekventovanější střední školu</i> <i>v jednotlivých zemích SRN; školu „obvykle“ vybíranou;</i> <i>není to název zvláštního druhu školy</i>	Verbundschule sdružená škola
regelnder Beruf regulované povolání	Versetzungsprüfung postupová zkouška
reglementierter Beruf regulované povolání	Versuchslehrpläne pokusné učební plány
Reifeprüfung maturitní zkouška	Verzeichnis der Lehrberufe seznam učebních oborů
Reifezeugnis maturitní vysvědčení	Volkshochschule lidová univerzita
Restschule <i>střední škola, do níž vstupuje „méněcenná“</i> <i>populace („zbytky“ populace, které zůstanou po od-</i> <i>chodu elity na gymnázium); není to název zvláštního</i> <i>druhu školy</i>	Vollqualifikation plná kvalifikace
Richtung směr, zaměření	Vollzeitschule škola s nepřetržitou výukou
Rückkopplung zpětná vazba	Vorarbeiter předák
Sekundarschule sekundární škola	vorberufliche Bildung předprofesní vzdělávání
Sekundarstufe II sekundární stupeň II	Vorbildung předběžné vzdělávání
Selbstqualifikation odborné sebevzdělávání	Vorklasse nultý ročník před základní školou
Schlüsselqualifikation klíčová kvalifikace	Wahlfach volitelný předmět
Schulgut školní statek	wahlobligatorische Ausbildung povinně volitelná pro- fesní příprava
	Wehrerziehung branná výchova
	Weiterbildung další vzdělávání
	Werkschule podniková škola
	Werkstattpraxis dílenská praxe
	Wirtschaftskunde hospodářská nauka

Wirtschaftsoberschule střední ekonomická škola
 Zeugnis über die Abschlussprüfung vysvědčení o závě-
 rečné zkoušce
 Zeugnis über die Ausbildungsabschlussprüfung vy-
 svědčení o závěrečné zkoušce v učebním oboru

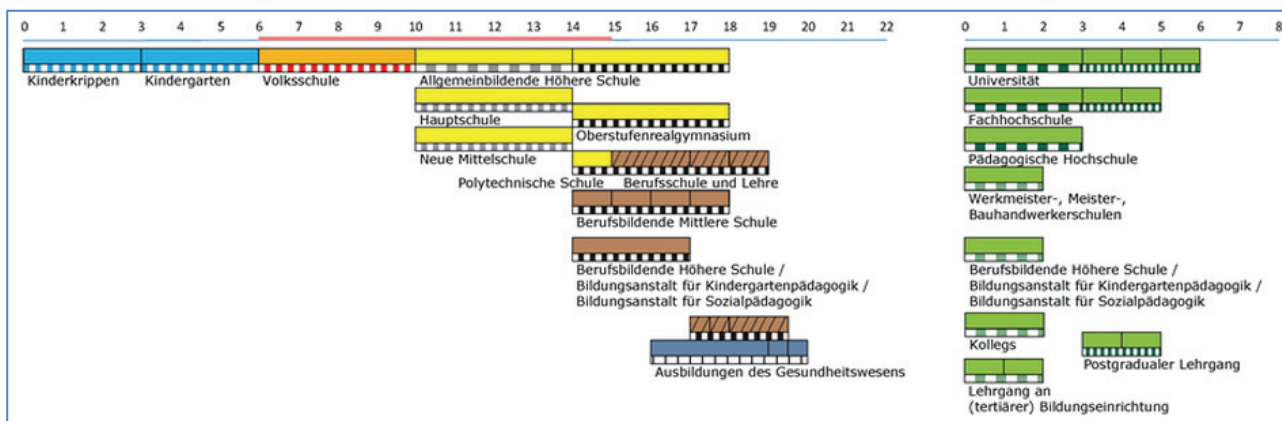
Zunft cech
 Zurückbleiben zaostávání
 Zusatzqualifikation dodatková kvalifikace
 Zweiter Bildungsweg druhá vzdělávací cesta

Německo

Více o vzdělávacím systému v Německu – viz Odborné vzdělávání v Německu. Zpravodaj 2007, příloha č. IV.
<http://www.nuv.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODAJ/2007/Zp0710pIVa.pdf>

Rakousko

Více o vzdělávacím systému v Rakousku – viz Odborné vzdělávání v Rakousku. Zpravodaj 2006, příloha č. III.
<http://www.nuv.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODAJ/2006/Zp0609pIIIa.pdf>